

ĐỀ THI GIỮA HỌC KÌ 1 – ĐỀ 13

MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 11

Thời gian làm bài: 90 phút

BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

Phần 1: Đọc - Hiểu (4.0 điểm)

Đọc bài thơ sau và trả lời các câu hỏi:

Đò lên Thạch Hãn ơi... chèo nhẹ

Đáy sông còn đó bạn tôi nằm

Có tuổi hai mươi thành sóng nước

Vỗ yên bờ mãi mãi ngàn năm

(Lê Bá Dương, *Lời người bên sông*)

Câu 1: Xác định phương thức biểu đạt chính của bài thơ trên.

Câu 2: Hãy chỉ ra và phân tích tác dụng của các biện pháp tu từ trong hai câu thơ “Có tuổi hai mươi thành sóng nước/ Vỗ yên bờ mãi mãi ngàn năm”

Câu 3: Tác giả thể hiện những tâm tư, tình cảm gì khi đứng trước dòng sông Thạch Hãn?

Câu 4: Từ bài thơ, anh/chị hãy viết đoạn văn (8-12 dòng) trình bày suy nghĩ của mình về trách nhiệm của học sinh hiện nay với đất nước.

Phần 2: Làm văn (6,0 điểm)

Phân tích bức tranh phố huyện lúc về đêm cho đến khi đoàn tàu chạy qua trong tác phẩm *Hai đứa trẻ* của Thạch Lam.

Đáp án đề 13**Phần I: Đọc – Hiểu****Câu 1:**

- Phương thức biểu đạt chính: Biểu cảm

Câu 2:

- Biện pháp nghệ thuật:

+ Hoán dụ: có tuổi hai mươi gọi tuổi trẻ, phần đời sôi nổi, nhiệt huyết, ý nghĩa nhất của mỗi người.

+ Ẩn dụ: sóng nước: chỉ sự hóa thân của những người lính đã hi sinh; bờ: gợi hình dung về quê hương, Tổ Quốc → ca ngợi ý nghĩa sự hi sinh của những người lính với dân tộc.

- Tác dụng: Bài thơ gợi hình, gợi cảm, gợi sự xúc động với người đọc.

Câu 3:

- Thể hiện sự xúc động, xót thương và trân trọng những đồng đội đã hi sinh.

- Ca ngợi sự cống hiến, hi sinh của các anh hùng liệt sĩ để làm nên nền hòa bình, độc lập của dân tộc. Những người lính đã ngã xuống nhưng tuổi hai mươi của họ sẽ bất tử cùng Tổ Quốc.

Câu 4:

* Gợi ý:

- Trách nhiệm của học sinh thanh niên hiện nay với đất nước:

- + Sống, học tập và cống hiến cho đất nước
- + Rèn luyện nhân cách, tu dưỡng đạo đức, bồi đắp lòng yêu nước
- + Trách nhiệm nghĩa vụ với đất nước phải gắn liền với những việc làm thiết thực, ý nghĩa...
- + Quảng bá, giới thiệu hình ảnh đất nước với bạn bè quốc tế.

Phần II: Làm văn

1. Giới thiệu vấn đề cần nghị luận.

2. Phân tích

* Không gian phố huyện lúc đêm khuya: Bóng tối tối dày đặc bao trùm lên phố huyện đối lập với ánh sáng nhỏ nhoi, mong manh. Thế giới bóng tối cũng chính là cuộc sống tăm tối và tù túng đang bao phủ con người

* Cuộc sống của con người nghèo khó, bấp bênh, bế tắc. Nhịp sống cứ lặp đi lặp lại một cách đơn điệu, quanh quẩn, tẻ nhạt, mỏi mòn, buồn chán. “Chừng ấy người trong bóng tối mong đợi một cái gì tươi sáng cho sự sống nghèo khổ hằng ngày của họ”.

* Phố huyện lúc chuyến tàu đêm đi qua:

- Khi tàu đến:

+ Từ xa: sự xuất hiện của người gác ghi. Ngọn lửa xanh biếc, một làn khói bừng sáng. Tiếng còi vang lại, tiếng xe rít mạnh vào ghi, tiếng hành khách ồn ào khe khẽ

+ Đến gần: Tiếng còi rít lên, tàu rầm rộ đi tới; lộ nhớ những người, các cửa kính sáng trọng, các toa đèn sáng trưng, sáng trọng, đồng và kèn lấp lánh.

→ Tâm trạng vui mừng, hân hoan, hạnh phúc. Chuyến tàu tới làm cho phố huyện bừng sáng. Ánh sáng và âm thanh náo nhiệt của đoàn tàu đã phá vỡ màn đêm mênh mông và tịch mịch của phố huyện.

- Tàu đi qua:

+ Những đóm than đỏ, chiếc đèn xanh... khuất sau rặng tre. Phố huyện tịch mịch và đầy bóng tối

→ Nuối tiếc, lặng theo mơ tưởng về Hà Nội.

→ Đoàn tàu là biểu tượng về một thế giới tươi sáng và tốt đẹp hơn trong ước mơ của những người dân nơi phố huyện nghèo.

* Tâm trạng của Liên:

- Gần gũi với thiên nhiên, với phố huyện

- Nhớ những kỉ niệm về Hà Nội - “một vùng sáng rực và lấp lánh”

- Cảm thông, dõi theo cuộc sống của những mảnh đời nghèo khổ nơi phố huyện

- Cố thức để được nhìn chuyến tàu đi qua – sự hoạt động cuối cùng của đêm khuya

→ Tâm hồn Liên yên tĩnh hẳn, có những cảm giác mơ hồ không hiểu. Tâm hồn tinh tế, nhạy cảm, giàu lòng trắc ẩn, đôn hậu.

→ Chờ đợi đoàn tàu trong niềm nuối tiếc về quá khứ, về Hà Nội, những ngày tháng hạnh phúc, ấm áp, sung túc khi xưa; ước mơ về một thế giới khác đi qua, rực rỡ, vui tươi, tràn đầy âm thanh và ánh sáng.

* Nghệ thuật: Nghệ thuật đối lập, miêu tả tâm lý nhân vật, ngôn ngữ, giọng điệu...

3. Kết thúc vấn đề: Qua nhân vật Liên nhà văn bày tỏ sự xót thương sâu sắc với những kiếp người nhỏ bé, cơ cực; sự đồng cảm, trân trọng với ước mơ, khát vọng của con người.

Loigiaihay.com